

GUIA DEL GRAU DE DISCAPACITAT

FEDERACIÓ CATALANA **D'AUTISME**

Aquesta Guia de lectura fàcil va destinada a les persones amb autisme i a les seves famílies perquè puguin conèixer els passos a seguir per tal de tramitar el grau de discapacitat a Catalunya.

Què és el grau discapacitat?

El grau de discapacitat indica en percentatge (%) la discapacitat que té una persona en relació amb les activitats de la vida diària i l'autocura.

Es considera que una persona té discapacitat quan aquesta és **igual o superior al 33%**.

Es tindran en compte les limitacions i condicions físiques, psíquiques, sensorials i de comunicació de la persona i els factors socials com l'entorn familiar i la situació laboral i educativa.

Com es valora el grau de discapacitat?

El 18 d'octubre s'aprova el Reial decret 888/2022 pel qual s'estableix el nou procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat. L'objectiu és actualitzar i substituir l'anterior Decret de l'any 1999.

Aquest decret s'ajusta al model social que proposa la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i estableix nous criteris objectius per a la qualificació del grau de discapacitat.

El nou decret permet que les persones puguin anar acompanyades per una persona de confiança, afavorint en la seva autonomia i seguretat.

També permet que els menors amb discapacitat tinguin garantit el dret de ser informats i escoltats, i puguin exercir els seus drets en igualtat de condicions que els adults. Les persones amb un grau més alt també participen dels processos i se'ls pregunta quines són les seves necessitats i com és la seva vida quotidiana.

Per fer la valoració del grau de la discapacitat, expressada en percentatge, es realitzarà mitjançant l'aplicació d'aquests nous barems:

- **Avaluació de les estructures funcionals i corporals/Deficiència Global de la Persona (BDGP):** l'avaluació de les deficiències permanents en les diferents funcions i estructures corporals, associades a les capacitats per realitzar les activitats de la vida diària.
- **Avaluació de les capacitats/Limitacions en l'activitat (BLA):** avaluació dels problemes de la capacitat per realitzar les activitats de vida diària, en relació amb la gravetat del problema a cada activitat, el nombre afectat i el tipus.
- **Avaluació de la realització/Restriccions en la Participació (BRP):** es tenen en compte els factors ambientals de la persona en l'últim mes podent ampliar-se a sis mesos.

- **Avaluació dels Factors Contextuals/Barreres Ambientals (BFCA):** s'avaluen els factors del entorn, quan estan presents o absents, i que interfereixen en el seu funcionament.

Aquest nou barem permetrà fer una valoració i qualificació més encertada de les realitats que causen discapacitat com les discapacitats psicosocials o les malalties rares.

Hi ha quatre tipus de discapacitats i es distribuïran de la següent forma:

- **Classe 0, tipus/grau nul, percentatge de 0% a 4%.** Els símptomes, signes i seqüeles són mínims i no justifiquen una disminució de la capacitat de la persona per realitzar les activitats de la vida diària.
- **Classe 1, tipus/grau lleu, percentatge de 5% a 24%.** Els símptomes, signes i seqüeles existeixen i justifiquen alguna dificultat per a dur a terme les activitats de vida diària. La persona és independent a la pràctica totalitat de les activitats diàries.
- **Classe 2, tipus/grau moderat, percentatge de 25% a 49%.** Els símptomes, signes i seqüeles causen una disminució important de la capacitat de la persona per realitzar algunes activitats de la vida diària, i algunes poden provocar una limitació total, excloses les d'autocura.
- **Classe 3, tipus/grau greu, percentatge de 50% a 95%.** Els símptomes, signes i seqüeles causen una disminució important de la capacitat de la persona i impossibilitat en la realització de la majoria d'activitats de la vida diària, poden existir limitació total en força activitats, incloses les d'autocura.
- **Classe 4, tipus/grau total, percentatge de 96% a 100%.** Els símptomes, signes i seqüeles causen una disminució molt important de la capacitat de la persona i hi ha impossibilitat de realitzar gairebé totes les activitats de la vida diària, incloses la majoria d'activitats d'autocura.

BAREM DE MOBILITAT

El servei de valoració i orientació també pot aplicar el barem de mobilitat reduïda que determina el grau de capacitat motriu que té una persona amb discapacitat.

Hi ha un tribunal mèdic específic en l'Institut Nacional de Salut que avalua cada cas i determina, en un primer moment, el barem de mobilitat reduïda que té la persona.

Aquest barem és diferent del grau de discapacitat. En aquest cas, s'estudia la capacitat motora de la persona. Si la persona afectada va en cadira de rodes, depèn de dos bastons o crosses per a deambular o pot caminar, però presenta conductes agressives o molestes de difícil control (deficiències mentals) significa que té deficiències de mobilitat.

La resolució d'aquest pot donar com a resultat positiu (SI) o negatiu (NO) i si existeix dificultat o no.

Es concedeix el barem quan presenta les següents situacions:

- Utilitzen cadira de rodes
- Depenen de bastons para poder-se moure
- Poden caminar, però que a causa de greus deficiències intel·lectuals amb conductes molestes o agressives o de difícil control, els dificulta l'ús de mitjans de transport normalitzats.

Si la persona no té cap d'aquestes situacions, es valorarà el següent:

- Deambular en un terreny pla
- Deambular en un terreny amb obstacles
- Pujar i baixar un tram d'escalas
- Sobrepassar un graó de 40 centímetres
- Mantenir-se de peu en una plataforma d'un mitjà normalitzat de transport.

En aquest sentit, si el barem de mobilitat és positiu, l'usuari pot beneficiar-se de diverses ajudes especials com ara disposar de la targeta especial d'estacionament en zones reservades, ajudes per a l'adaptació del vehicle, entre d'altres.

NECESSITAT DE TERCERA PERSONA

A partir del 75% de grau de discapacitat també es valora el barem de necessitat de tercera persona, que és el barem d'avaluació del nivell de discapacitat d'una persona basant-se en la necessitat d'ajuda d'una altra persona per a dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària.

Com se sol·licita el grau de discapacitat?

PAS 1: Entrega de la sol·licitud i documentació requerida

Es pot sol·licitar telemàticament amb certificat digital en l'enllaç: https://ovt.gencat.cat/gsitgf/AppJava/traint/renderitzar.do?reqCode=inicial&set-locale=ca_ES&idioma=ca_ES&idServei=FAM022INSC&urlRetorn=https%3A%2F%2Fweb.gencat.cat%2Fca%2Ftramits%2Ftramits-temes%2FReconeixement-o-revisio-del-grau-de-la-discapacitat%3Fmoda%3D1&tpst=ae56fd5821cffc7f4784ac8db0c0e1a0

Presencialment a: les Oficines d'Afers Socials i Famílies, les Oficines d'Atenció Ciutadana del Departament de Drets Socials, l'Oficina d'Atenció Ciutadana del Districte Administratiu (Departament d'Economia i Hisenda), l'Oficina d'Atenció Ciutadana a Girona, l'Oficina d'Atenció Ciutadana a les Terres de l'Ebre i les Oficines de registre d'entrada i sortida de documents de la Generalitat de Catalunya.

Documentació:

- Sol·licitud de reconeixement. Trobareu la sol·licitud a l'enllaç: <https://web.gencat.cat/es/tramits/tramits-temes/Reconeixement-o-revisio-del-grau-de-la-discapacitat?moda=1>
- Fotocòpia del DNI, NIF o NIE de la persona beneficiària.
- Fotocòpia del llibre de família o partida de naixement en cas que el beneficiari sigui menor de 16 anys.
- Informes mèdics, psicològics o socials emesos per professionals autoritzats (actuals).
- En cas que la persona sol·licitant sigui pensionista per incapacitat total, absoluta o gran invalidesa: Fotocòpia de la resolució de l'INSS en què es reconegui la condició de pensionista per incapacitat permanent total, absoluta o gran invalidesa, o bé resolució del Ministeri d'Economia i Hisenda o bé del Ministeri de Defensa en què es reconegui la condició de pensionista per jubilació o retir per incapacitat permanent per al servei, o inutilitat.

En el cas que s'actui en nom de la persona interessada, cal aportar:

- Si és el pare o la mare de la persona interessada:
 - Llibre de família.
- Si és el tutor o la tutora legal de la persona interessada i aquesta és menor de 18 anys:
 - Resolució administrativa o judicial de tutor/a o guardador/a.
- Si és l'assistent o l'assistenta de la persona interessada:

- Sentència d'incapacitat i l'acceptació de càrrec de l'assistent, sempre que no estigui inscrit en el registre electrònic de representació.
- Si és el representat legal de la persona beneficiària:
 - Apoderament notarial o apoderament apud acta, sempre que no estigui inscrit en el registre electrònic de representació.
- Altres:
 - Document acreditatiu de la representació voluntària segons l'article 5 de la Llei 39/2015.

D'acord amb l'habilitació legal establerta en la disposició addicional 7a de la Llei 2/2014, no caldrà aportar: el document identificador (DNI/NIF) de la persona amb discapacitat, ni de qui actui com a tutor/a o com a representant legal.

PAS 2: Valoració del grau de discapacitat

Enviaran una notificació per correu ordinari a l'adreça que hagin fet constar a l'imprès de sol·licitud. En aquesta carta se'ls indicarà el dia, hora i lloc on s'han de presentar i si han d'aportar informació mèdica administrativa.

La valoració de la discapacitat es realitza al Centre d'Atenció a la Discapacitat (CAD), format per un equip multiprofessional format per metge/essa, psicòleg/òloga, treballador/a social anomenat EVO.

Es rebrà la resolució final al domicili en un termini de 3 mesos.

PAS 3: Valoració de serveis i prestacions econòmiques

Si el resultat és igual o superior al 33% es podrà accedir a una sèrie de beneficis i ajudes per a la discapacitat del 33%.

Quan el sol·licitant té un grau del 65% o més, a part dels beneficis que es poden optar quan tens un 33%, també es pot accedir a una sèrie de bonificacions extres.

Aquests beneficis i ajudes són diferents serveis, programes, prestacions econòmiques i mesures d'acció positiva que l'ordenament jurídic i el sistema de serveis socials destina a les persones amb discapacitat com mesures fiscals, mesures de transport i mobilitat, mesures relacionades amb la integració laboral, serveis socials, mesures per facilitar l'educació, mesures relacionades amb l'habitatge, mesures per l'accés a justícia gratuïta.

Cal tenir en compte, però, que cadascuna de les mesures, serveis i prestacions assenyalades, tenen els seus requisits específics en relació amb variables com: un grau de discapacitat determinat, la necessitat de tercera persona, dificultats de mobilitat, l'edat, la situació familiar, laboral, cultural, econòmica etc.

Pas 4: Revisió del grau de discapacitat

La revisió del grau de la discapacitat no es podrà sol·licitar fins que hagi transcorregut un termini mínim de dos anys des de la data en què es va dictar resolució, excepte en els casos en què s'acrediti error de diagnòstic o s'hagin produït canvis substancials en les circumstàncies que van donar lloc al reconeixement de grau.

Per a demanar la revisió, cal emplenar la sol·licitud i adjuntar la documentació necessària els informes mèdics pertinents. Es pot entregar la sol·licitud telemàticament o presencialment. Enllaç a la sol·licitud: <https://web.gencat.cat/es/tramits/tramits-temes/Reconeixement-o-revisio-del-grau-de-la-discapacitat?moda=1>

Targeta acreditativa de discapacitat

La targeta permet donar testimoni del reconeixement del grau de discapacitat i servir de **document probatori** d'aquest reconeixement.

Rebran la targeta les persones a qui se'ls reconegui un grau de discapacitat igual o superior al 33%, provisional o definitiu.

La Targeta dona dret a un seguit d'avantatges en els àmbits de cultura, esport, mobilitat, oci i lleure i permet accedir a beneficis fiscals.

Es tramita telemàticament a l'enllaç:

https://ovt.gencat.cat/gsitgf/AppJava/traint/renderitzar.do?reqCode=inicial&set-locale=es_ES&idioma=es_ES&idServei=FAM006SOLC&urlRetorn=https://web.gencat.cat/es/tramits/tramits-temes/Targeta-acreditativa-de-la-discapacitat?moda%3D1&tpst=ae56fd5821cffc7f4784ac8db0c0e1a0

Presencialment a: l'Oficina d'Afers Socials i Famílies, una oficina d'Atenció Ciutadana o Oficines de registre d'entrada i sortida de documents de la Generalitat de Catalunya, per sol·licitar la targeta, el duplicat o renovar-la targeta.

Font: BOE. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2022-17105

Guia redactada per Mònica Font, treballadora social de la Federació Catalana d'Autisme.